

Kallelse till kommunfullmäktige

Nämnd Kommunfullmäktige
Tid Onsdagen den 29 april 2026 klockan 18.00
Plats Kammarsalen, Habo kommunhus

Föredragningslista

Nr Ärende

1. Upprop och godkännande av dagordning
2. Val av justerare
Tid för justering: tisdagen den 5 maj kl. 16.00.
3. Reviderade ekonomiska ramar för 2027 och 2028
Föredragande: Greger Kjellman, ekonomichef, punkt 3-4.
4. Riktlinjer för god ekonomisk hushållning
5. Avskaffande av medborgarförslag och antagande av riktlinjer för Haboidén
6. Redovisning av ej verkställda motioner och ej verkställda fullmäktigebeslut
7. Redovisning av ej avgjorda motioner
8. Redovisning av ej avgjorda medborgarförslag
9. Förlängning av uppdrag för ledamot och ersättare i samordningsförbundet Södra Vätterbygdens styrelse

Lisbet Bärenholdt
Ordförande

Frida Wahlund
Sekreterare

§ 46 Reviderade ekonomiska ramar för 2027 och 2028

Diarienummer KS26/122

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta förslag till reviderade budgetramar för 2027 och 2028.

Beskrivning av ärendet

Förslag till reviderade ekonomiska ramar för 2027 samt 2028 har tagits fram vid ekonomienheten. Dessa förslag till ramar lämnas till förvaltningar den 31 mars inför arbete med att ta fram budgetförslag. Budgetförslag ska behandlas av nämnderna under juni månad. Under april månad kommer förslag avseende reviderade ramar behandlas och beslutas i kommunfullmäktige.

Vid förslag till reviderade ramar har bland beaktats hur regeringens förslag till nytt utjämningsystem ska hanteras, vilka resultatnivåer som behöver uppnås med hänsyn till investeringsläget samt hur behov av ramar för förvaltningar påverkas av olika faktorer. När det gäller förvaltningarnas rampåverkande faktorer har denna analys gjorts med hänsyn tagen till volymförändringar med hänsyn tagen till uppdaterade befolkningsprognoser, andra verksamhetsfaktorer av väsentlig betydelse samt ändrade förutsättningar avseende skatter och generella statsbidrag.

Arbetsutskottet föreslår kommunfullmäktige besluta att anta förslag till reviderade budgetramar för 2027 och 2028 (KSAU 2026-03-31 § 31).

Kommunstyrelsens behandling

Susanne Wahlström (M) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Reviderade budgetramar för förvaltningar vid Habo kommun

Kommunfullmäktige beslutade vid sammanträdet den 27 november 2025 att under våren 2026 behandla förslag till reviderade budgetramar för åren 2027 samt 2028. Viktiga skäl till att ändra budgetprocessen var att inför nämndernas arbete med budgetförslag kunna utgå från budgetramar som är så uppdaterade som möjligt med senast känd information. Främst är det information avseende befolkningsprognoser samt skatteunderlag och generella statsbidrag som behöver vara så uppdaterade som möjligt.

Faktorer som påverkar revidering av ramar

Förslag till reviderade ramar för driften har tagits fram och dessa framgår av bilaga 1 för 2027, bilaga 2 för 2028 samt ram för resultatbudget av bilaga 3. För merparten av nämnderna sker ingen förändring jämfört med de budgetramar som antogs den 27 november 2025. De nämnder där förändringar sker utgörs av barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden samt kultur- och fritidsnämnden. De förändringar som görs beror på demografiska förändringar, ändrade behov samt effekter av ändrade tider för genomförande av investeringar (lokaler).

2027

För barn- och utbildningsnämnden ökar ramen 2027 med 8 600 tkr jämfört med 2026 vilket är 3 100 tkr högre än i höstas. Detta beror på ett ökat antal elever inom förskola samt anpassad grund- och gymnasieskola. Totalt sett minskar antalet elever men ökningen inom anpassad skola kommer vara resurskrävande.

När det gäller socialförvaltningen kommer ett tillskott ske om 6 400 tkr jämfört med 2026. Tillskottet hänger samman med den demografiförändring som nu sker där allt fler även i Habo kommun blir äldre. Jämfört med höstens förslag är detta 1 600 tkr lägre vilket är en effekt av något försämrade budgetförutsättningar.

Budgetramen för kultur- och fritidsnämnden kommer minska med 1 300 tkr 2027 till följd av medel avsatta för hyror inte kommer nyttjas detta år.

2028

För barn- och utbildningsnämnden kommer ramen minska 2028 med 5 600 tkr jämfört med 2027 vilket är en effekt av ett minskat antal barn- och unga, något försämrade budgetförutsättningar samt avsatta hyror som inte kommer nyttjas detta år.

När det gäller socialförvaltningen kommer ett tillskott ske om 9 200 tkr jämfört med 2027 vilket är 1 200 högre än i höstas. Även för 2028 sker tillskottet främst på grund av allt fler äldre i kommunen.

Budgetramen för kultur- och fritidsnämnden kommer minska med 2 500 tkr 2028 till följd av medel avsatta för hyror inte kommer nyttjas detta år.

Effekter för kommunen som helhet

Kommunen kommer behöva goda resultatnivåer under åren framöver på grund av de omfattande investeringar som beslutats och som planeras. Den ökade skuldsättningen som kommer ske behöver hållas tillbaka genom en god resultatnivå.

I höstens budgetbeslut finns ett överskott 2027 om 41 213 tkr eller 3,8 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag och för 2028 om 43 861 tkr eller 3,8 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

De tillskott som nu föreslås till barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden, på grund av ändrade behov och demografiförändringar, kommer inverka på resultatnivåerna. I sammanhanget ska även lyftas att ett nytt antagande om när ett genomförande tidigast kan ske avseende regeringens förslag om förändringar i de kommunala utjämningsystem vilket påverkar för 2027.

I det reviderade budgetbeslutet föreslås kommunens överskott för 2027 uppgå till 40 862 tkr eller 3,7 procent och för 2028 till 41 239 tkr eller 3,6 procent.

Fortsatt budgetprocess

Nämnderna har den 31 mars erhållit förslaget till reviderade ramar för 2027 samt 2028 och ska i samband med nämndsmöten under juni månad fatta beslut om förslag till budget och budgetramar för perioden 2027 till 2029.

I samband med beslut om förslag till driftsbudget kommer även förslag avseende investeringar för perioden 2027 till och med 2029 att lämnas. Inför kommande budgetberedning i höst kommer det bli av stor vikt att följa upp och

beakta de investeringsförslag som kommer in. Skulle det visa sig att föreslagna investeringar ökar jämfört med budgetförslaget i höstas kommer prioriteringar av lämnade förslag behöva göras. Detta beror på att kommunen annars riskerar få en alltför hög investeringsvolym vilket då kan skada kommunens ekonomi och finansiella handlingsutrymme.

Efter sommaren kommer sedan budgetberedning ske och ett budgetbeslut ska tas av kommunfullmäktigen den 26 november.

Greger Kjellman
Ekonomichef

Driftsbudget 2027

Bilaga 1

	Budget 2025	Budget 2026	Skillnad 2026-2025	Prel ram 2027	Skillnad prel ram 2027- budget 2026	Volym- förändring	Justering prel ram	Reviderad ram 2027	Skillnad rev ram 2027- Budget 2026
Kommunfullmäktige	952	1 032	80	1 005	-27			1 005	-27
Revision	1 414	1 461	47	1 461	-			1 461	-
Överförmyndarnämnd	1 550	1 556	6	1 583	27			1 583	27
Kommunstyrelse	7 133	7 371	238	7 408	37			7 408	37
Kommunledn kontor exkl IT	36 348	37 547	1 199	39 097	1 550			39 097	1 550
IT-enheten	289	947	658	947	-			947	-
Räddningstjänst	10 883	10 883	0	11 019	136			11 019	136
Tekniskt kontor, skatt	52 396	53 049	653	53 461	412			53 461	412
Tekniskt kontor, fastighet	7 973	- 76	-8 049	520	596			520	596
Tekniskt kontor, kost	760	866	106	898	32			898	32
Tekniskt kontor, va	2 225	- 64	-2 289	-2 462	-2 398			-2 462	-2 398
Tekniskt kontor, Exploatering	104	46	-58	46	-			46	-
Byggnadsnämnd	4 553	4 586	33	4 687	101			4 687	101
Fritids- och kulturnämnd	30 038	30 396	358	31 396	1 000		-1 300	30 096	-300
Barn- och utbildningsnämnd	564 578	576 512	11 934	582 012	5 500	7 000	-3 900	585 112	8 600
Socialnämnd	268 483	271 407	2 924	279 407	8 000	1 400	-3 000	277 807	6 400
Miljö	5 571	5 678	107	5 755	77			5 755	77
Centrala poster	-7 374	6 035	13 409	28 991	22 956		1 700	30 691	24 656
Summa	987 876	1 009 232	21 355	1 047 231	37 999	8 400	-6 500	1 049 131	39 899

Driftsbudget 2028

Bilaga 2

	Rev ram 2027	Prel ram 2028	Skillnad prel ram 2028- rev ram 2027	Volym- förändring	Justering prel ram	Reviderad ram 2028	Skillnad rev ram 2028 - rev ram 2027
Kommunfullmäktige	1 005	987	-18			987	-18
Revision	1 461	1 461	-			1 461	-
Överförmyndarnämnd	1 583	1 600	17			1 600	17
Kommunstyrelse	7 408	7 445	37			7 445	37
Kommunledn kontor exkl IT	39 097	39 516	419			39 516	419
IT-enheten	947	2 885	1 938			2 885	1 938
Räddningstjänst	11 019	11 038	19			11 038	19
Tekniskt kontor, skatt	53 461	53 398	-63			53 398	-63
Tekniskt kontor, fastighet	520	513	-7			513	-7
Tekniskt kontor, kost	898	1 343	445			1 343	445
Tekniskt kontor, va	-2 462	-	2 462			-	2 462
Tekniskt kontor, Exploatering	46	46	-			46	-
Byggnadsnämnd	4 687	4 661	-26			4 661	-26
Fritids- och kulturnämnd	30 096	33 396	3 345		-2 500	30 896	800
Barn- och utbildningsnämnd	585 112	587 512	2 000	-1 200	-4 400	581 912	-3 200
Socialnämnd	277 807	287 407	9 600	2 600	-3 000	287 007	9 200
Miljö	5 755	5 722	-33			5 722	-33
Centrala poster	30 691	55 384	25 047		3 400	57 911	28 092
Summa	1 049 131	1 094 314	45 182	1 400	-6 500	1 089 214	40 082

Resultatbudget ram 2027-2028 (tkr)

Bilaga 3

	Budget 2026	Prel. ram 2027	Förändringar i ram	Rev. ram 2027	Prel. ram 2028	Förändringar i ram	Rev. ram 2028
Verksamhetens intäkter	180 000	185 000		185 000	190 000		190 000
Verksamhetens kostnader	- 1 108 338	- 1 150 612	-1 900	-1 152 512	- 1 199 633	5 100	-1 194 533
Avskrivningar	- 80 894	- 81 619		-81 619	- 84 681		-84 681
Verksamhetens nettokostnader	- 1 009 232	- 1 047 231	-1 900	-1 049 131	-1 094 314	5 100	-1 089 214
Skatteintäkter	809 715	853 999	-1 732	852 267	896 190	-4 272	891 918
Generella statsbidrag o utjämning	242 434	242 445	3 281	245 726	250 985	-3 450	247 535
Verksamhetens resultat	42 917	49 213	-351	48 862	52 861	-2 622	50 239
Finansiella intäkter	5 000	5 000		5 000	5 000		5 000
Finansiella kostnader	- 12 000	- 13 000		-13 000	-14 000		-14 000
Resultat efter finansiella poster	35 917	41 213	-351	40 862	43 861	-2 622	41 239
Årets resultat	35 917	41 213	-351	40 862	43 861	-2 622	41 239
<u>Nyckeltal</u>							
Årets resultat/skatter och bidrag (%)	3,4	3,8		3,7	3,8		3,6

§ 47 Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Diarienummer KS26/123

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna förslaget till nya riktlinjer avseende finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att införa möjligheten att sätta av överskott till en s.k. resultatreserv.

Beskrivning av ärendet

Ett arbete har genomförts för att utveckla god ekonomisk hushållning och detta har samordnats från kommunledningsförvaltningen, economichef och HR-chef, där förvaltningschefer från barn- och utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen samt miljöförvaltning deltagit. Arbetet har därefter förankrats i kommundirektörens ledningsgrupp. Syftet har varit att ta fram mål och riktlinjer för såväl verksamhet och ekonomi som kan utvärderas – allt i enlighet med kommunallag och lag om kommunal bokföring och redovisning.

Till grund för mål ligger de strategiska målen om tillväxt, trygghet och folkhälsa. Vidare kommer mål för finansiell styrning, kompetensförsörjning samt agenda 2030 finnas med i utvärdering av god ekonomisk hushållning. I förvaltningsberättelse till årsredovisning samt delårsrapport kommer det finnas ett avsnitt som redogör för styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten. I detta avsnitt ska bland annat behandlas den styrning som finns i form av verksamhetsplaner (grundförutsättningar), kvalitetsutveckling, intern kontroll, aktiviteter kopplat till strategisk plan m.m. Här kommer då också framgå att effekter av denna styrning mäts och utvärderas på en aggregerad nivå genom att via indikatorer följa en god ekonomisk hushållning.

Ytterligare ett avsnitt kommer finnas där utvärdering, via indikatorer, görs av om de effekter som förväntas nås genom styrningen och de mål som finns uppsatta därmed nås och här kommer då en sammanvägd bedömning av verksamhetsmål samt finansiella mål göras.

Resultatreserv

Ny lagstiftning innebär att möjlighet att göra avsättning till s.k. resultatutjämningsreserv (RUR) har upphört och ersatts med av att kunna sätta av överskottsmedel till en s.k. resultatreserv (RER). Habo kommun bör införa

möjligheten att kunna nyttja resultatreserv för att därigenom bidra till att över tid kunna vidmakthåll god ekonomisk hushållning.

Arbetsutskottet föreslår kommunfullmäktige att godkänna förslaget till nya riktlinjer avseende finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning samt att införa möjligheten att sätta av överskott till en s.k. resultatreserv (KSAU 2026-03-31 § 32).

Kommunstyrelsens behandling

Anders Rickman (-) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatreserv

Antagen av kommunfullmäktige den 29 april 2026 § X

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning (GEH) och resultatreserv (RER)

I enlighet med kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Fullmäktige ska besluta om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Nämnder och styrelsen ska förhålla sig till riktlinjerna så att verksamheten över tid bedrivs ändamålsenligt och bidrar till en hållbar utveckling och en god ekonomisk hushållning ur ett helhetsperspektiv. Det framgår även av annan styrande lagstiftning att det ska vara möjligt att utvärdera de mål och riktlinjer som fullmäktige beslutat.

I budget ska anges finansiella och verksamhetsmässiga mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Årsredovisningens förvaltningsberättelse ska innehålla en sammanvägd utvärdering av årets verksamhet och resultat i förhållande till god ekonomisk hushållning.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska ange ett långsiktigt och strategiskt perspektiv på verksamhet och ekonomi. God ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Grundprincipen för det finansiella perspektivet innebär att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Principen för verksamhetsperspektivet innebär att kommunen ska bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Dessa perspektiv hanteras i Habo kommun inom ramen för den årliga budgeten.

Kommunens verksamheter ska bedrivas enligt de mål och ekonomiska ramar som fastställs årligen av kommunfullmäktige. De mål som fullmäktige beslutar om, med tillhörande indikatorer, omfattar även mål för god ekonomisk hushållning. I budgetbeslutet ska det framgå vilka verksamhetsmål som ska utgöra verksamhetens del i utvärderingen av god ekonomisk hushållning. I årsredovisningen görs en samlad analys av dessa utifrån formulering i budgetbeslutet. Hur väl kommunen uppfyller mål och inriktningar för god ekonomisk hushållning, följs upp årligen i samband med kommunens årsredovisning och översiktligt i samband med delårsbokslut.

Inriktning för god ekonomisk hushållning

- I samband med kommunfullmäktiges årliga budgetbeslut ska långsiktiga mål och inriktningar i riktlinjer för god ekonomisk hushållning ligga till grund för de avvägningar som görs när den ekonomiska strategin konkretiseras och formuleras för budgetperioden.
- Habo kommuns verksamheter ska bedrivas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Verksamheten ska vara långsiktigt hållbar för dagens och kommande generationers medborgare, besökare, näringsliv och föreningsliv. Det innebär att dagens behov ska tillgodoses utan att begränsa kommande generationers möjligheter till utveckling, både ur ett ekonomiskt och ur ett verksamhetsmässigt perspektiv
- Habo kommun ska ha god kvalitet i kommunens verksamheter och en välskött och stabil ekonomi i balans, vilket är en förutsättning för att kommunen ska fortsätta att utvecklas.
- Skatteuttaget ska inte vara högre än nödvändigt och det kommunala överskottsmålet ska värnas.

- Habo kommun ska över tid eftersträva resultatöverskott i förhållande till kommunens skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning som är förenliga med kommunens långsiktiga inriktningar och ekonomiska strategier.
- Habo kommun ska över tid säkerställa att investeringsvolymerna är förenliga med kommunens långsiktiga finansieringsförmåga. Kommunen bör därför eftersträva att en stor andel av nettoinvesteringarna finansieras med årets resultat och avskrivningar, så att kommunen i möjligaste mån kan finansiera investeringar utan att låna eller minska egna medel. Därmed behålls det finansiella handlingsutrymmet inför framtiden.
- Habo kommun ska över tid bedriva stadsutveckling och exploatering inom ramen för god ekonomisk hushållning. Kommunen bör därför i samband med betydande beslut om att ingå långsiktiga åtaganden i alla former eller att avyttra egendom, värdera de finansiella konsekvenserna för kommunens förmåga att upprätthålla god ekonomisk hushållning
- Habo kommun ska över tid värdera och säkerställa de finansiella åtaganden som är kopplade till ägandet av kommunens bolag

Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

I Habo kommun används följande finansiella indikatorer för god ekonomisk hushållning, se även bilaga 1b.

1. Årets resultat för respektive år i den ekonomiska planen beslutas av fullmäktige och får inte vara lägre än två procent av skatter och generella statsbidrag. För att behålla kommunens finansiella handlingsutrymme över tid måste resultatnivån vara tillräckligt hög. Hur hög resultatnivån bör vara bestäms bl.a. av kommunens soliditet och planerade investeringsnivåer.

2. Skattefinansieringsgraden avseende investeringar, exklusive VA-verksamheten, ska vara minst 87 procent räknat som rullande 5-års medelvärde.

Skattefinansieringsgraden eller självfinansieringsgraden beskriver hur stor del av investeringarna som finansieras av egna medel och är viktigt för att beskriva ekonomisk hållbarhet. En skattefinansieringsgrad på 100 procent innebär att investeringarna sker helt med egna medel. Vatten- och avfallsverksamheten (VA) har exkluderats från indikatorn eftersom verksamheten inte är skattefinansierad utan finansieras av abonnenterna. För att inte enskilda år ska få alltför stort genomslag räknas indikatorn fram som ett rullande femårs medelvärde.

3. Soliditeten exklusive ansvarsförbindelse för pensioner 1998 ska inte understiga 36 procent. Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med eget kapital. Indikatorn visar hur stor betalningsförmågan är på lång sikt. Vid utgången av år 2025 var kommunens soliditet 47 procent.
4. Att nämnderna klarar av att hålla tilldelade budgetramar är viktigt både för kommunens totala ekonomi men även för den verksamhet som nämnderna ansvarar för. Inriktningen är att samtliga nämnder bör ha förutsättningar att bedriva sin verksamhet inom tilldelade budgetramar.

Verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning

Fullmäktige har antagit en strategisk plan för Habo kommun. Mål som framgår av denna plan ligger till grund för kommunens verksamhetsmässiga mål och utvärdering ska ske utifrån indikatorer enligt beslut av fullmäktige. Dessa indikatorer kan revideras vid beslut om budget.

Den strategiska planen omfattar följande tre strategiska mål med tillhörande målformuleringar;

1. Trygghet där målformuleringen är – En trygg kommun med trygga invånare.
2. Tillväxt där målformuleringen är – Växa genom att attrahera både invånare och företag.
3. Folkhälsa där målformuleringen är – Invånarna ska ha förutsättningar att må bra fysiskt och psykiskt.

De indikatorer som bör gälla för 2026 framgår av bilaga 1a.

Indikatorerna används för att utvärdera effekter av det arbete, med bäring på av fullmäktige beslutade mål, som bedrivs kopplat till arbete med den strategiska planen, nämndernas grunduppdrag och andra uppdrag. Respektive indikator kan ligga till grund för att bedöma läget för mer än ett av målen.

Utöver de verksamhetsmässiga målen finns även mål med indikatorer, se bilaga 1b, avseende grundförutsättningar för den verksamhet som bedrivs vid kommunen. Dessa grundförutsättningar, utöver ekonomi, utgörs av;

1. Agenda 2030 där målformuleringen är – Den hållbara kommunen för hela livet.
2. Kompetensförsörjning där målformuleringen är – Kompetensförsörjning för en trygg välfärd.

Resultatreserv (RER) och resultatutjämningsreserv (RUR)

Sedan 2013 finns det i kommunallagen en möjlighet att, under vissa förutsättningar, reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Enligt Lag (2023:642) avvecklas RUR och ersätts av en resultatreserv (RER). De kommuner som i samband med ikraftträdandet av lagen har en RUR får ha kvar den och nyttja den till utgången av 2033. Reservering av medel får göras för sista gången i samband med bokslut 2023. Riktlinjerna för god ekonomisk hushållning ska omfatta hanteringen av kvarvarande RUR.

Vid årsskiftet mellan 2023 och 2024 fanns det 13,4 mnkr reserverade i kommunens RUR. Dessa medel kan disponeras i enlighet med det regelverk som fullmäktige tidigare har beslutat om (26 september 2013).

Reservering till resultatreserv får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar enligt 11 kap. 10 § lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, som överstiger

1. en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, eller
2. två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, om kommunen eller regionen har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

En reservering får göras om resultatreserven efter reserveringen uppgår till ett belopp som motsvarar högst fem procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning.

De reserverade medlen får användas för att täcka planerade kostnader ett enskilt år till följd av omstrukturering för att på sikt nå god ekonomisk hushållning. Resultatreserven bör även kunna användas vid oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstbortfall så länge det bidrar till att uppnå god ekonomisk hushållning.

Bilaga 1 b

Struktur avseende redovisning av GEH - verksamhet, grundförutsättningar.

		Ekonomi				Agenda 2030				Kompetensförsörjning				
		Indikator	Indikator	Indikator	Indikator	Indikator	Indikator	Indikator	Indikator	Indikator	Indikator	Indikator	Indikator	Indikator
Område	Målformulering	Årets resultat	Skattefinansieringsgrad 87 % exkl. VA	Soliditet	Budgetföljsamhet	CO2-utsläpp kommun-koncernen	Sysselsättningsgrad (20-64 år)	Långfristig låneskuld per inv.	Gymnasieexamen inom 4 år	HME-index	Sjuktal	Personalomsättning	Omsättning chefer	Arbetar kvar efter 63 år
Ekonomi	Ekonomi i balans	X	X	X	X		X	X						
Agenda 2030	Den hållbara kommunen för hela livet					X	X	X	X					
Kompetensförsörjning	Kompetensförsörjning för en trygg välfärd						X			X	X	X	X	X

§ 49 Avskaffande av medborgarförslag och antagande av riktlinjer för Haboidén

Diarienummer KS25/144

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avskaffa medborgarförslag och att istället införa Haboidén.

Beslutet innebär att stycket om medborgarförslag stryks ur kommunfullmäktiges arbetsordning och ur nämndernas reglementen.

Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan beslutar kommunstyrelsen att anta Riktlinjer för Haboidén.

Beskrivning av ärendet

Kansli- och kommunikationsenheten har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att utreda formerna för medborgarförslag (KS 2025-04-09 § 62).

Medborgarförslag regleras i kommunallagen. Beslutanderätten i medborgarförslag får överlåtas till nämnd eller styrelse, men det är inte möjligt att delegera beslutet i ärende om medborgarförslag till förvaltningarna. Många av de medborgarförslag som kommer in är inte av politisk karaktär. Likväl ställer lagen krav på att förslagen ska hanteras av kommunfullmäktige och därefter av aktuell nämnd, vars förvaltning ska utreda förslaget innan det kan besvaras. Det innebär att hanteringen är administrativt betungande, särskilt i förhållande till de få förslag som bifalls.

Det finns ett värde i att alla invånare har möjlighet att lyfta ärenden till kommunens högsta beslutande organ, men också en problematik i att det blir en falsk demokrati. Den lagstyrda ärendegången gör också att medborgarförslag inte är justerbara vilket innebär att det inte går att bifalla förslag som innehåller delar som är ogenomförbara eller som behöver justeras innan implementering. Det är också endast kommuninvånare som kan lämna förslag vilket exkluderar föreningar, företag, grupper eller andra som kan vara intresserade av att bidra till vår kommuns utveckling.

Flertalet medborgarförslag avslås av olika skäl, bland annat för att det inte funnits budget för genomförande. Det förekommer också att medborgarförslag innehåller delar som ligger utanför kommunens rådighet och det är också vanligt att förslagen handlar om sådant som redan pågår eller som redan är

beslutat. Samtliga medborgarförslag ska ändå utredas och beslutas om i nämnd. Ett medborgarförslag ska vara besvarat inom ett år, vilket för den enskilde förslagsställaren kan uppfattas som en lång tid för en fråga som ter sig förhållandevis enkel.

Det finns flera andra sätt att lämna förslag och synpunkter till kommunen. Det kan uppfattas otydligt för såväl invånare som förvaltning vad som skiljer mellan en synpunkt, en felanmälan och ett medborgarförslag. I många fall hade förslagsställaren kunnat få ett snabbt svar av förvaltningen, men lagstiftningen för medborgarförslag medger inte detta och i praktiken går det inte att hantera ett medborgarförslag på kortare tid än två månader, och oftast blir handläggningstiden långt längre än så.

Varianter på medborgarförslag

Många kommuner har därför avskaffat medborgarförslag och istället infört lokala varianter. En variant är den som Jönköpings kommun har infört som de kallar för Jönköpingsförslaget. Alla invånare i Jönköpings kommun över 12 år kan lämna ett Jönköpingsförslag. Förslaget presenteras på kommunens webbplats där det under 60 dagar samlar röster. Förslag som får fler än 100 röster går vidare till kommunfullmäktige som beslutar vilken nämnd som ska handlägga förslaget.

En annan variant är den som Härryda kommun har infört och som de kallar för Härrydaidén. Härrydaidén möjliggör för kommunen själv att bestämma de rutiner som man finner lämpliga, utan att behöva vara bunden till kommunallagens regelverk för medborgarförslag. Härrydaidén möjliggör att idéerna hanteras effektivare och att återkoppling till förslagsställarna kan ske snabbare. Hanteringen sker i de flesta fall inom förvaltningarna som besvarar, utreder och fattar beslut om inkomna idéer. Idéer av principiell karaktär och av större vikt lyfts till politiken för beslut. Härrydaidén innebär färre administrativt betungande utredningar för förvaltningen och betydligt snabbare svar och genomförande för de idéer som inte kräver en politisk behandling, som exempelvis att sätta upp en lyktstolpe eller en parkbänk i kommunen.

Kansli- och kommunikationsenheten föreslår att Habo kommun avvecklar medborgarförslag och istället inför något som liknar Härrydaidén, fortsättningsvis kallat Haboidén. Haboidén bedöms ge invånarna bättre förutsättningar att bidra till kommunens utveckling, göra processen snabbare och mindre byråkratisk samt frigöra resurser hos förvaltningarna som idag behöver lägga tid på att ta fram beslutsunderlag om förslag som inte kan genomföras av förhållandevis uppenbara skäl.

Genom att införa Haboidén blir det möjligt för kommunen att utforma riktlinjer för hur processen ska fungera. Det blir möjligt att snabbare besvara förslag som inte kräver omfattande utredning, att föra dialog med förslagsställaren och kanske gemensamt vidareutveckla idén eller guida invånaren rätt om förslaget till exempel berör en annan myndighets ansvarsområde. Förvaltningen kan också snabbt bedöma om inkomna idéer är en Haboidé eller om det snarare är att betrakta som en fråga, synpunkt eller felanmälan. Kansli- och kommunikationsenheten har tagit fram förslag till riktlinjer för Haboidén.

Ett införande av Haboidén innebär att kommunfullmäktiges arbetsordning och nämndernas reglementen behöver justeras genom att stycket om medborgarförslag tas bort.

Arbetsutskottet föreslår kommunfullmäktige att avskaffa medborgarförslag och att istället införa Haboidén. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan föreslås kommunstyrelsen besluta att anta riktlinjer för Haboidén (KSAU 2026-03-31 § 34).

Kommunstyrelsens behandling

Gunnar Pettersson (S) och Anders Rickman (-) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Riktlinjer för Haboidén

Antagen av kommunstyrelsen den 14 april 2026 § X

Om Haboidén

Syftet med Haboidén

Syftet med Haboidén är att invånare, företag och föreningar ska kunna bidra till kommunens utveckling. Genom att tillgängliggöra och samla idéer kan förvaltningarna och förtroendevalda uppmärksammas på lösningar och utvecklingsområden.

Idéer kan vidareutvecklas i dialog med idélämnaren eller av förvaltningarna.

Vad är en Haboidé?

En Haboidé ska förändra eller förbättra något som Habo kommun ansvarar för eller har rådighet över. Idén ska vara genomförbar och konkret. Alla som bor eller verkar i kommunen kan lämna en Haboidé, såväl enskilda som grupper, föreningar och företag.

Vad är inte en Haboidé?

Haboidén ska inte användas till allmänna synpunkter eller felanmälningar. Det är inte heller ett forum för att diskutera eller agera i aktuella frågor av politisk karaktär. Innehållet i Haboidéer får inte beröra enskilda personer eller sådant som kan upplevas som kränkande, exempelvis förolämpningar, hot, förtal, hets mot folkgrupp eller sexuella trakasserier.

Haboidén ska inte lämnas in i egenskap av medarbetare för att utveckla kommunens verksamhet eller för frågor som berör anställningsförhållanden, förmåner etc.

Haboidéns hantering

Haboidéer lämnas in via via e-tjänst på kommunens webbplats.

Det går också att lämna in Haboidéer på papper eller via e-post – men det ska i sådana fall vara tydligt att det är en Haboidé som avses och avsändaren måste anges tydligt med namn och kontaktuppgifter. Det är inte tillåtet att lämna in en Haboidé anonymt.

En första bedömning

Alla inkomna idéer tas emot av kansli- och kommunikationsenheten som gör en första bedömning om idén kan betraktas som en Haboidé eller inte. Om idén är tydlig kopplad till redan pågående verksamhet kan den besvaras omgående. Det kan till exempel handla om att någon föreslår något som det redan finns en plan för, som det redan finns budget för, eller som nyligen blivit besvarad för att någon annan har lämnat in samma idé.

Idéer som inte anses vara Haboidéer besvaras också direkt av kansli- och kommunikationsenheten. I de fall idéer berör områden som Habo kommun inte ansvarar för, guidar kansli- och kommunikationssenheten idélämnaren till rätt myndighet/instans. En idé som inkommer kan också bedömas vara en synpunkt, fråga eller felanmälan, då flyttas ärendet till rätt kanal i verksamheten och idélämnaren får besked om detta.

Idéerna tas upp med kommunstyrelsens presidium

Idéer som anses vara Haboidéer tas upp med kommunstyrelsens presidium vid beredningen till kommunstyrelsens arbetsutskott.

Presidiet bedömer om idén ska genomföras, läggas till idébank (se nedan) eller om idén behöver utredas mer samt om den ska lämnas över till en viss förvaltning eller om den kräver politisk behandling. För idéer som är av politisk karaktär, principiell beskaffenhet eller av större vikt ska beslut fattas av ansvarig nämnd.

Om presidiet bedömer att idén kan lämnas över till en förvaltning, men att den inte kräver politisk behandling, så är det ansvarig chef för berörd verksamhet som beslutar om idén ska genomföras eller inte. Chef ansvarar också för att idélämnaren får ett svar.

Idéer som genomförs ska rymmas inom befintlig budget. Idéer som förvaltningen bedömer som goda och genomförbara men som inte rymms inom budget läggs till idébanken och tas upp i samband med budgetarbetet inför kommande år.

Återkoppling om vad som hänt med en idé ska ske till kansli- och kommunikationsenheten.

Idébank

Vissa Haboidéer kommer inte vara möjliga/lämpliga att genomföra i en nära framtid, men ändå bedömas som intressanta på längre sikt. Dessa idéer kan sparas i en idébank. Kansli- och kommunikationsenheten ansvarar för idébanken. I samband med budgetarbetet analyseras idébanken och en sammanställning tas fram till budgetberedningen för att skapa en överblick av vad som efterfrågas.

Information till kommunfullmäktige

Inkomna Haboidéer ska delges eller kommunfullmäktige två gånger per år, en gång på våren och en gång på hösten. Kansli- och kommunikationsenheten ansvarar för att detta sker. Inför kommande års budgetarbete ska också en analys av idébanken redovisas till budgetberedningen.

§ 52 Redovisning av ej verkställda motioner och ej verkställda fullmäktigebeslut

Diarienummer KS26/116

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige godkänna redovisningen av ej verkställda motioner och av ej verkställda fullmäktigebeslut.

Beskrivning av ärendet

Enligt beslut i kommunfullmäktige den 26 oktober 2000, § 132, ska samtliga bifallna motioner som ej har verkställts redovisas till kommunfullmäktige en gång per år. Rutinmässigt sker detta vid fullmäktiges sammanträde i april. Sedan 2014 redovisas även övriga kommunfullmäktigebeslut som inte har verkställts.

För närvarande finns följande motion på bevakningslistan:

KF § 11 2025-02-27 Beslut att bifalla motion om att införa fria arbetsskor till anställd inom vård och omsorg.

Kommentar: Arbetsskor har köpts in vid ett tillfälle, men någon plan för hur skor ska köpas in till nyanställda eller när skor blivit utslitna är ännu inte framtagen.

För närvarande finns följande fullmäktigebeslut på bevakningslistan:

KF § 1 2025-01-30 Beslut att anta strategisk plan för Habo kommun, samt uppdrar till kommunstyrelsen att ansvara för att planen implementeras under 2025 och att den följs upp i målstyrningen under 2026.

Kommentar: Arbete med att ta fram formerna för hur den strategiska planen ska följas upp i målstyrningen pågår.

§ 53 Redovisning av ej avgjorda motioner

Diarienummer KS26/116

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna redovisningen av ej avgjorda motioner.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen ska redovisa ej avgjorda motioner till kommunfullmäktige två gånger per år (april och oktober). Det finns för närvarande inga motioner som inte är avgjorda.

§ 54 Redovisning av ej avgjorda medborgarförslag

Diarienummer KS26/116

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna redovisningen av ej avgjorda medborgarförslag.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen ska redovisa ej avgjorda medborgarförslag till kommunfullmäktige två gånger per år (april och oktober). Det finns för närvarande fyra medborgarförslag som inte är avgjorda:

1. Medborgarförslag om att synka läsårstider
Inkom 2026-02-26
Översänd till barn- och utbildningsnämnden för beslut.
2. Medborgarförslag om att städa vid Domsandsbadet
Inkom 2026-02-26
Översänd till kultur- och fritidsnämnden för beslut.
3. Medborgarförslag om simhall
Inkom 2026-02-26
Översänd till kommunstyrelsen för beslut.
4. Medborgarförslag om Habomaskrosen
Inkom 2026-03-26
Översänd till kommunstyrelsen för beslut.

§ 55 Förlängning av uppdrag för ledamot och ersättare i samordningsförbundet Södra Vätterbygdens styrelse

Diarienummer KS26/121

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att förlänga nuvarande uppdrag i samordningsförbundet Södra Vätterbygdens styrelse för ordinarie ledamot Hans Jarstig (KD) och ersättare Nicklas Gustavsson (S) till och med 2027-03-31.

Beskrivning av ärendet

Avsikten med det finansiella samordningsförbundet mellan försäkringskassan, arbetsförmedlingen, kommunerna och regionen är att uppnå en effektiv resursanvändning i det gemensamma arbetet med personer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser. Insatserna ska syfta till att personerna uppnår eller förbättrar sin förmåga att utföra förvärvsarbete.

Varje kommun som ingår i samordningsförbundet ska utse en ledamot och en ersättare till styrelsen. År 2023 antogs en ny förbundsordning i vilken det stadgas att ledamöter och ersättare väljs för fyra år från och med 1 april året efter det att val ägt rum i region och kommun. Som en följd av detta uppmanas alla medlemsparter att förlänga nuvarande uppdrag för ledamöter och ersättare eftersom de flesta har valts till och med 2026-12-31.
